

Gemeente Oudewater

Gemeente

Bodegraven Reeuwijk

gemeente
WOERDEN

Bodegraven-Reeuwijk, Oudewater en Woerden

Een verkenning van de wenselijkheid van
en de mogelijkheden tot samenwerking

Verslag van de raadsconferentie op 4 februari 2014

1. Welkom en algemene introductie

Burgemeester de heer **Van der Kamp (Bodegraven-Reeuwijk)** heet de aanwezigen hartelijk welkom in Fort Wierickerschans. Hij geeft aan dat Fort Wierickerschans in 1673 is gebouwd, nadat de Fransen in 1672 op dit zwakke punt in de Hollandse Waterlinie, over het ijs, Holland waren binnengetrokken.

De afgelopen twee jaar is er regelmatig contact geweest tussen de burgemeesters van Bodegraven-Reeuwijk, Woerden en Oudewater. De drie gemeenten hebben veel overeenkomsten en vaak dezelfde belangen. Wel zijn de gemeenten gescheiden door een provinciegrens.

Toen bekend werd dat de gemeenten Oudewater en Woerden intensief gaan samenwerken was de gedachte in Bodegraven-Reeuwijk: 'Bodegraven-Reeuwijk ligt tussen Woerden en Oudewater in, moeten wij niet ook gaan nadenken over samenwerken met de gemeenten Woerden en Oudewater?' Deze gedachte is niet alleen in Bodegraven-Reeuwijk gaan leven, maar heeft ook postgevat in de gemeenteraden van Oudewater en Woerden.

Als de maatschappelijke werkelijkheid hetzelfde blijkt te zijn, maakt het niet uit dat de gemeenten tot verschillende regio's of provincies behoren: Dan moeten de gemeenten de uitdagingen gemeenschappelijk oppakken.

Burgemeester de heer **Molkenboer (Woerden)** merkt op dat de fracties van de ChristenUnie/SGP en de VVD in de gemeente Woerden een motie hebben ingediend die vroeg om een onderzoek naar de mogelijkheden voor verdere samenwerking tussen de gemeenten Woerden, Oudewater en Bodegraven-Reeuwijk. Er wordt al veel samengewerkt en ook zijn er gemeenschappelijke regelingen. Het is geweldig dat de raden zelf het initiatief hebben genomen om met elkaar in gesprek te treden. In de regio is de ontwikkeling gaande dat het ISMH wordt afgebouwd en dat de Nieuwe Regio wordt opgestart. De gemeenteraad van Bodegraven-Reeuwijk heeft in een motie uitgesproken dat de gemeente Woerden ook bij de Nieuwe Regio betrokken moet worden. Deze raadsconferentie is bedoeld om elkaar te ontmoeten, te kijken naar wat bindt en enkele thema's inhoudelijk te bespreken. De gemeente Woerden zit met alle Utrechtse gemeenten in de Veiligheidsregio Utrecht, de GGD en de AVU. De gemeente Woerden is participant – agendalid – in de Noordvleugel Utrecht. Deze samenwerking richt zich ook op het Groene Hart met bijvoorbeeld een ontwikkelvisie op woningbouw en recreatie.

De gemeente Woerden is ook aangesloten bij de Economic Board Utrecht (EBU). Dit is een samenwerkingsorgaan, op basis van initiatieven, waarbij overheden, bedrijven en kennisinstituten met elkaar verbonden worden om een grotere slagkracht te krijgen en het kapitaal te vergroten. EBU is een grote katalysator voor de game-industrie en voor het beleid van de gemeente Woerden op het gebied van zorg. Spreker denkt dat EBU ook zou kunnen werken voor het Groene Hart.

Verder is er ook nog het Woerdens Beraad, het orgaan voor de versterking van het Groene Hart. Ook de gemeente Bodegraven-Reeuwijk participeert hierin.

Burgemeester de heer Molkenboer merkt op dat er naast deze grote samenwerkingsverbanden ook kleinere relaties zijn met andere gemeenten. Met de gemeente Bodegraven-Reeuwijk zijn er bijvoorbeeld vijf tot acht relaties. Hij geeft aan dat de gemeenten Woerden, Oudewater en Bodegraven-Reeuwijk veel met elkaar van doen hebben. De dwarsverbanden met elkaar worden opgezocht. De nadruk ligt daarbij op het versterken van elkaar om echt effect te sorteren. De gemeenten hebben er alle reden toe om verbanden te leggen en na te denken over hoe het effectiever kan.

Burgemeester de heer **Verhoeve (Oudewater)** merkt op dat de raadsconferentie en het Fort Wierickerschans als overeenkomst hebben dat zij een symbool zijn van toekomstgericht bouwen. De gemeenten moeten zich bewust zijn van de toekomst. Er liggen kansen, maar ook bedreigingen. Gemeenten zullen steeds vaker op elkaar aangewezen zijn. Ze zullen ook over provinciegrenzen heen moeten samenwerken. Gemeenten moeten toekomstgericht en zelfbewust zijn in de samenwerkingen die zij aangaan. In de regio is 'de gemeenschappelijke regeling' een melaats begrip. Terwijl een gemeenschappelijke regeling ook een meerwaarde kan zijn. De gemeenschappelijke regeling in het Drechtstedengebied is een voorbeeld van een goed ingerichte gemeenschappelijke regeling.

Oudewater is actief in de Veiligheidsregio en participeert in Ferm Werk. Vanaf 2015 zullen de gemeenten Oudewater en Woerden de BackOffice van de ambtelijke organisatie samenvoegen. De twee gemeenten zullen wel eigen accenten blijven leggen. Dat de gemeente Woerden lid is van het Recreatieschap en de gemeente Oudewater niet, is geen probleem. De twee gemeenten willen profiteren van elkaars sterke punten. Zo blinkt de gemeente Woerden uit in een goede dienstverlening en onderscheidt de gemeente Oudewater zich met scherpe processen. Samen wordt de lijn in de regiopolitiek bepaald. Met burgemeester de heer Van der Kamp (Bodegraven-Reeuwijk) bestaat een waarnemafpraak ten aanzien van elkaars portefeuille in de Veiligheidsregio. Als de een afwezig is, neemt de ander waar. Dat gaat ook goed.

De heer **De Groot (ChristenUnie, Bodegraven-Reeuwijk)** is, met het oog op de toekomst van het Groene Hart, de gemeenteraad van Woerden erkentelijk voor de uitnodiging voor deze bijeenkomst. Het is goed dat de raden elkaar ontmoeten, verkennen en herkennen. De gemeenten hier aanwezig hebben allemaal een sterke Groene Hart-identiteit.

De raad van Bodegraven-Reeuwijk is van mening dat er een sterke Groene Hart-regio moet ontstaan. De gemeenten Gouda, Alphen aan den Rijn en Woerden horen daarbij. De raad van Bodegraven-Reeuwijk sluit zich in dezen aan bij het advies van de commissie Hendriks.

In september 2013 heeft de raad uitgesproken dat zij de Nieuwe Regio te klein vindt. De raad van Bodegraven-Reeuwijk wil een sterke netwerkregio van 300.000 inwoners. Bij de Nieuwe Regio zouden de gemeenten Woerden, Nieuwkoop en Alphen aan den Rijn moeten aansluiten. De samenwerking moet gaan om de Groene Hart-identiteit. Er moet een visie komen waarin kansen en ontwikkelingen geschetst worden. Gezien de maatschappelijke ontwikkelingen zijn er voldoende verbindingen tussen de gemeenten. De gemeenten moeten op strategisch en inhoudelijk niveau samen op pad gaan om de belangen van de regio goed te kunnen behartigen.

Alle drie de gemeenten hebben, als elkaars burens, een betere en sterkere regio nodig. De hoop is dat alle drie de gemeenten samen onderdeel kunnen worden van een sterke Groene Hart-regio. Het is in ieder geval de wens van de raad van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk de andere gemeenteraden beter te leren kennen.

6

Burgemeester de heer **Van der Kamp (Bodegraven-Reeuwijk)** geeft aan dat er regionale bewegingen te zien zijn. Regionaal gezien kan worden gesteld dat in het stadsgewest Haaglanden de zwaarste vorm van samenwerking plaats vindt. Dit stadsgewest kreeg, direct van het Rijk, ruim € 500.000.000,- voor verkeer en openbaar vervoer. Het stadsgewest liep als een geoliede machine, die veel subsidie binnenhaalde. Stadsgewest Rijnmond voerde hetzelfde kunstje op, zeer tegen de wens van de Provincie. Mede daarom zijn nu de stadsgewesten afgeschaft. De gemeenten Den Haag en Rotterdam kwamen er echter achter dat zij niet meer zonder elkaar konden. Het vliegveld Zestienhoven veranderde haar naam in Rotterdam The Hague Airport. Zo bouw je vriendschappen op en werk je aan een sterke metropoolregio. Het Rijk gaat de doeluitkeringen Verkeer en Vervoer nu opnieuw rechtstreeks overmaken aan de gemeenten Rotterdam/Den Haag en Amsterdam zonder tussenkomst van de Provincies. Zo blijkt dat samenwerken veel kan opleveren.

Burgemeester de heer Van der Kamp geeft aan dat toen hij als burgemeester in Bodegraven-Reeuwijk aan de slag ging, hij moest constateren dat het

Groene Hart versnipperd is, dat de slagkracht niet groot is en er zelden gelden naar de regio komen. En dat terwijl het wel een sterk gebied is. Alleen is dit in bestuurlijk opzicht nog niet het geval. Als burgemeester heeft hij daarom dit onderwerp opgepakt. De regio moet bij Provincie, Rijk en de Europese Unie goed op de kaart worden gezet. Met goede plannen en goede doelen kan de regio geld binnenhalen.

De Nieuwe Regio lijkt momenteel uit vijf gemeenten te gaan bestaan. Voor Bodegraven-Reeuwijk is die regio te klein. De insteek van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk is duidelijk: Met een gezamenlijke agenda, een robuuste regio (met daarin de gemeenten Gouda, Alphen aan de Rijn en Woerden) vormen, als tegenpool van de metropolen Rotterdam/Den Haag, Amsterdam en Utrecht.

Burgemeester de heer Van der Kamp hoopt dat de aanwezige raadsleden bij de collegevorming na 19 maart 2014 nog eens terugdenken aan deze bijeenkomst en bedenken wat zij in de regio kunnen doen voor de inwoners.

2. Inhoudelijke werksessies

Werk sessie 1: (Water)recreatie en vaarwegen

het Groene Hart is meer water te vinden dan in de Provincie Friesland. Er zijn al prachtige vaarwegen in het gebied, maar als de verbindingen tussen de verschillende plassen en vaarten verder verbeterd zouden worden, zouden de kansen op het gebied van waterrecreatie nog beter benut kunnen worden. De Groene Hart-gemeenten weten het potentieel van het Groene Hart op dit moment nog niet voldoende te benutten. De Provincie Friesland heeft in de afgelopen 40 jaar elke brug die vervangen moest worden, verhoogd en veel aquaducten aangelegd. Dit is allemaal met geld van de Europese Unie gebeurd.

De kracht van de regio ligt – zo lijkt het tenminste – vooral op het gebied van het zogenaamde kleine toerisme: dagjesmensen, fietsers en water-

recreanten. Het zou daarom de moeite waard zijn om te onderzoeken of het niet mogelijk is om via Woerden, Linschoten, Oudewater, Dubbele Wiericke, Nieuwkoop en Bodegraven een 8-tje te varen met een noordelijk en een zuidelijk rondje. Aan de wal moeten dan voorzieningen gecreëerd worden zoals horeca, informatiepunten, Toeristische Overstapplaatsen (TOP's) en sloepenverhuur. Het mooiste zou natuurlijk zijn als mensen hun sloep op de ene plek kunnen huren en elders weer kunnen inleveren; waarna zij op witte fietsen terug kunnen fietsen en uiteindelijk ook nog in het gebied blijven slapen.

De infrastructuur voor wandelaars en fietsers (inclusief oplaadpunten voor elektrische fietsen) moet dan wel sterk verbeterd worden. De plannen van de provincies Utrecht en Zuid-Holland om goede wandelknooppunten te creëren, bieden in dit verband misschien kansen.

8

De laatste tijd is de gemeente Rotterdam bezig de relatie met haar achterland beter vorm te geven. Mede daarom wordt nadrukkelijk de aansluiting gezocht bij de Krimpenerwaard. Het zou goed zijn als de regio van de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Oudewater en Woerden de Randstad aan zich zou kunnen binnen. De kansen zijn er.

De regio waar de drie gemeenten in liggen bevat namelijk meer dan alleen maar water. Oudewater heeft een prachtig centrum; Woerden heeft de kaaspakhuisen, het pakhuis van Reypenaar en het kasteel; en Bodegraven-Reeuwijk heeft onder andere het Fort Wierickerschans. De regio beschikt zodoende ook over voldoende cultuurhistorisch erfgoed. Bovendien zou, als de verbinding met Gouda wordt gezocht, de regio zich ook nadrukkelijker als kaasregio kunnen presenteren.

Met dit laatste zou een begin kunnen worden gemaakt door de Bodegraafse Kaasrace weer in ere te herstellen. Sowieso zou het goed zijn als aan de verschillende evenementen in de regio meer bekendheid wordt gegeven. Een eerste stap in deze richting zou een regionale evenementenkalender kunnen

zijn. Dit zou idealiter door de toeristische informatiepunten opgepakt moeten worden.

Wil men de regio echt goed op de kaart zetten dan is het belangrijk dat de verschillende gemeenteraden hiertoe een eerste aanzet geven. Dit kan door met elkaar een gezamenlijke visie op het gebied te ontwikkelen en de verschillende bestemmingsplannen goed op elkaar af te stemmen. Ook zullen er voldoende financiële middelen voor de ontwikkeling van het gebied moeten worden gereserveerd of worden aangevraagd (bij bijvoorbeeld de Europese Unie).

Ondernemers kunnen vervolgens inspelen op deze gedeelde visie en de geharmoniseerde bestemmingsplannen. Op die manier kunnen ondernemers samen met de gemeenten een bijdrage leveren aan de verdere ontwikkeling van het gebied. Maar voordat het zover is moeten de gemeenteraden eerst met elkaar een gezamenlijke visie op het gebied ontwikkelen. Dat is de eerste grote gezamenlijke uitdaging voor de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Oudewater en Woerden.

Werkssessie 2: Versterken identiteit van de regio (kaashandel; Groene Hart)

De zorg om het Groene Hart verbindt de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Oudewater en Woerden. Het is belangrijk dat de drie gemeenten met elkaar de nodige slagkracht gaan ontwikkelen. De grote waarde van het Groene Hart moet duidelijk voor het voetlicht worden gebracht. Op die manier – zo is althans de verwachting – wordt het Groene Hart ook een aantrekkelijker investeringsgebied. Het is in dit verband veelzeggend dat er in de regio

nauwelijks sprake is van enige vorm van financiering vanuit de Provincie, het Rijk en de Europese Unie. Het is noodzakelijk dat hier verandering in komt.

Een manier om de waarde van het Groene Hart kenbaar te maken is door de historische locaties goed in kaart te brengen. Een andere manier is om de landschappelijke kwaliteit, de ruimtelijkheid van het gebied, de unieke kleine kernen met hun hechte gemeenschappen en de boerderijlinten onder de aandacht van het grote publiek te brengen.

De regio is niet alleen aantrekkelijk, maar kampt ook met een aantal belangrijke problemen. Een van die problemen is de bodemdaling en het hiermee samenhangende probleem van de waterhuishouding. Alle drie de gemeenten staan voor de uitdaging om hier een adequaat antwoord op te formuleren. Wellicht zou het een idee zijn om in het kader van het vinden van een gemeenschappelijk antwoord met elkaar een bezoek te brengen aan de polder boven Amsterdam. Daar is men al redelijk ver als het gaat om het vinden van een oplossing voor dit probleem.

Een andere mogelijkheid in dit verband is om met elkaar een veenweidekenniscentrum op te richten. Mogelijkerwijs kan de regio (eventueel in samenwerking met de Universiteit van Wageningen) een belangrijke koploper op het gebied van een goed functionerende agrarische sector en het beheer van het polderlandschap worden. Sowieso zou het Groene Hart een belangrijke educatieve rol kunnen spelen – al was het maar als het gaat om de schoolgaande jeugd in de Randstad.

Het Groene Hart dreigt steeds meer te worden ingesloten door de steden. Het is belangrijk om de rustige buitengebieden en het groene venster intact te houden. Het Groene Hart zou zich in dit verband misschien ook meer moeten profileren als een ideaal ontspanningsgebied en als de groene long van de Randstad. Ook de aanwezigheid van de Rijn biedt in dit verband de nodige kansen.

Er is in de regio van de drie gemeenten sprake van veel bedrijvigheid. De ligging van de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Oudewater en Woerden maakt dat zij ideale uitvallocaties zijn voor bedrijven die zich toeleggen op dienstverlenende activiteiten. Bovendien is de ligging van de gemeenten aan de A12 perfect voor transportbedrijven en bedrijven die zich bezighouden met alles wat met logistiek te maken heeft. Een goede infrastructuur is, om deze goede positie te behouden, van levensbelang. Dit alles kan soms op gespannen voet staan met de wens het groene karakter van het Groene Hart beter te benutten.

Als het gaat om de identiteit van het Groene Hart dan kunnen er tien gedeelde kenmerken worden genoemd: 1) Historischeit; 2) Toerisme en recreatie; 3) Landschappelijke waarde; 4) Groene long (stille); 5) Een grote mate van uniciteit; 6) Kleine kernen; 7) Wederzijdse afhankelijkheid; 8) Een infrastructuur die zich laat uittekenen middels de kleuren 'groen', 'blauw' en 'rood'; 9) Veel bedrijvigheid (met onder andere veel kleine ondernemers); 10) een grote mate van culturele eenheid.

Van deze gedeelde kenmerken zijn 'historischeit', 'landschappelijke waarde' en 'kleine kernen' de meest in het oog springende kenmerken.

Een belangrijke vraag is hoe de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Oudewater en Woerden deze tien identiteitskenmerken gezamenlijk en op harmonieuze wijze verder kunnen ontwikkelen. Sommige kenmerken staan immers ook enigszins op gespannen voet met elkaar.

De genoemde kansen, uitdagingen, problemen en kenmerken van het Groene Hart maken goed duidelijk dat de rol die de gemeentelijke overheden in het Groene Hart hebben te spelen, een lastige is. Enerzijds moeten de gemeenten alles in het werk stellen om de waarde van het landschap in stand te houden en anderzijds moet er steeds weer rekening worden gehouden met de belangen van de ondernemers. Voldoende economische activiteit is immers van levensbelang voor de regio. Voor de gemeentelijke overheden in het Groene Hart is het daarom steeds weer de kunst om goed te balanceren tussen deze twee, soms met elkaar strijdige polen.

Een ideaal compromis en een mogelijke ontwikkelrichting zou in dit verband een groene economie met schone technische hulpmiddelen kunnen zijn. Het is aan de gemeenteraden van de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Oudewater en Woerden om hier op een goede manier invulling aan te gaan geven.

Werk sessie 3: Woningbouw (seniorenwoningen; starterswoningen; rode contouren; demografische ontwikkelingen)

Tot het jaar 2020 en (waarschijnlijk) verder is er, als het gaat om woningbouw, in de kern Woerden waarschijnlijk weinig aan de hand. Er is op dit moment sprake van een plancapaciteit van 2484 woningen. Wel is er een beperkt tekort aan zogenaamde nultredenwoningen. Als het gaat om zelfstandig, maar verzorgd wonen, is er in Woerden een tekort van 431 woningen. De kern Woerden kan echter nog bouwen. Dit geldt echter niet voor de kernen Harmelen, Kamerik en Zegveld. In deze kernen is er sprake van een tekort aan woningbouw mogelijkheden. Een mogelijkheid om dit tekort weg te werken zou bestaan uit het bouwen buiten de rode contour. Het tekort aan bouw mogelijkheden in de kernen Harmelen, Kamerik en Zegveld is voornamelijk een probleem voor de huidige inwoners van deze kernen. Jonge mensen bijvoorbeeld, die in hun eigen kern willen blijven wonen, kunnen nu

vaak geen geschikte woning vinden. De gemeente Woerden hanteert een zogenaamd nulbeleid en gaat uit van migratiecijfer 0. In Woerden zullen dus voornamelijk woningen voor het huidige aantal mensen worden gebouwd.

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk kende voor het uitbreken van de crisis veel uitleglocaties. Het woningbouwbeleid van de Provincie Zuid-Holland verschilt namelijk van het woningbouwbeleid van de provincie Utrecht. In tegenstelling tot gemeenten in de Provincie Utrecht hebben gemeenten in de Provincie Zuid-Holland sinds het jaar 2000 steeds meer uitbreidingsmogelijkheden gekregen. Deze trend heeft zich doorgezet tot het uitbreken van de crisis. Sinds 2009 doet de Provincie Zuid-Holland er echter alles aan om het woningbouwprogramma in omvang terug te brengen. In elke kern van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk is op dit moment nog wel enige vorm van woningbouw mogelijk, maar deze woningbouw is, net als in Woerden, voornamelijk bedoeld voor de eigen bevolking.

Door de provinciale beleidswijziging is de gemeente Bodegraven-Reeuwijk in een lastige positie gemanoeuvreed als het gaat om haar relatie met ontwikkelaars. De gemeente heeft namelijk allerlei afspraken lopen met ontwikkelaars die nog dateren van voor 2009. Deze afspraken kan de gemeente nu bijna niet meer waarmaken. Dit leidt tot grote problemen. Pas als er op regionaal niveau afspraken worden gemaakt, zo heeft de Provincie Zuid-Holland kenbaar gemaakt, mogen er weer bouwplannen van enige omvang worden gerealiseerd. Het probleem is echter dat de gemeente Bodegraven-Reeuwijk nu door de Provincie gedwongen wordt afspraken te maken met gemeenten in de regio waartussen weinig tot geen verhuisc bewegingen plaatsvinden. De gemeente Gouda vormt in dit verband de enige uitzondering.

De gemeente Oudewater zit bijna helemaal ingeklemd in de rode contour. De plancapaciteit van de hele gemeente Oudewater is net toereikend voor de eigen bevolking. Op dit moment wordt er in Oudewater veel gebouwd. Het aantal inbreidingslocaties wordt echter steeds kleiner. In Oudewater is sprake van een tekort aan starterswoningen. Ter illustratie kan in dit verband gewezen worden op het feit dat er onlangs 11 starterswoningen in de etalage zijn gezet. In zeer korte tijd zijn er maar liefst 70 inschrijvingen binnengekomen.

In de gemeente Oudewater is altijd gedacht dat het gras in de Provincie Zuid-Holland groener is; bijvoorbeeld als het gaat om een tweede woning in het buitengebied. Tijdens de recente ambtelijke ontmoeting is echter duidelijk geworden dat dit toch niet helemaal het geval is.

Stelling: We moeten accepteren dat woningbouw in kleine kernen de voorzieningen op termijn niet in stand kan houden. In het belang van het Groene Hart is het daarom belangrijk een uitbreiding van de kleine kernen te beperken.

De grote vraag is wat precies onder voorzieningen verstaan wordt. Zijn dit bijvoorbeeld kantoorpanden? Als dit het geval is kan worden opgemerkt dat veel ZZP-ers (een steeds groter wordende groep ondernemers) tegenwoordig geen kantoorpanden meer nodig hebben. Bovendien, en dat is een andere reactie op de stelling, is het zeer de vraag of er na 2020 nog veel behoefte is aan extra woningen in de kernen.

Voor een goed begrip van de stelling is het bovendien van belang te weten hoe je kernen definieert. De vooronderstelling is nu dat voorzieningen mensen aantrekken. De kern Zegveld, bijvoorbeeld, is echter een hechte gemeenschap met weinig voorzieningen. Deze kern zal naar alle waarschijnlijkheid, ondanks het gebrek aan voorzieningen, ook de komende jaren nog goed functioneren.

Het is misschien beter om niet over voorzieningen, maar over leefbaarheid te spreken. Een probleem in dit verband is dat veel gezinnen met jongen kinderen wegtrekken. Dit laatste zou op termijn een bedreiging voor de leefbaarheid van de kernen kunnen vormen. Het lijkt daarom zaak om in het Groene Hart op een dusdanige manier verantwoord te bouwen dat de verschillende gemeenschappen in stand kunnen worden gehouden.

Een waarschuwing in dit verband is wel dat het Groene Hart voor een belangrijk deel ook bepalend is voor de mate van aantrekkelijkheid van de kernen. Daarom valt er toch ook iets te zeggen voor het handhaven van de rode contour. Ergens moet namelijk de grens getrokken worden. Desalniettemin geldt ook hier dat men eerst en vooral zijn praktische verstand moet gebruiken. Op bepaalde plaatsen zou de rode contour ook zonder gevolgen enigszins uitgedekt kunnen worden, met een grotere leefbaarheid tot gevolg. Het is belangrijk de dorpen en de kernen niet op slot te gooien.

Het is een gegeven dat de Provincie Utrecht niet wenst te tornen aan de rode contour. Tenzij er een heel goed plan wordt voorgelegd. Het lijkt daarom zaak om met elkaar een goed plan te maken. Vrijwel elk raadslid heeft een goed beeld van wat er in zijn of haar kern leeft en nodig is. Deze kennis moet worden ingezet om de Provincie te overtuigen van de noodzaak om in beweging te komen. Het is belangrijk dat de drie gemeenten in dit verband een front vormen in de richting van de Provincie Utrecht en de Provincie Zuid-Holland.

Stelling: De overheid moet zich niet bemoeien met wonen en zorg; de oudere van de toekomst wordt oud in zijn eigen woning en zit niet te wachten op specifieke huisvesting.

In algemene zin kan worden opgemerkt dat het voor de oudere ouderen prettig is als zij in de nabijheid van hun kinderen kunnen wonen. Specifieke huisvesting zou hier een faciliterende rol in kunnen spelen.

Als het gaat om deze faciliterende rol is er voor de overheid wellicht een taak weggelegd. Aan deze taak zou al invulling kunnen worden gegeven door starters te wijzen op hun verantwoordelijkheden voor later. Ook zou de overheid de bouw van levensloopbestendige woningen kunnen afdwingen. De overheid kan hierin immers sturend optreden. Bij alle ontwikkelingen moeten de technische ontwikkelingen wel goed in het oog worden gehouden. Die zouden er namelijk wel eens voor kunnen zorgen dat mensen door relatief kleine aanpassingen uiteindelijk toch moeiteloos langer thuis kunnen blijven wonen. Ook is het belangrijk steeds weer oog te houden voor de rol die de markt heeft te spelen.

Containerwoningen in het buitengebied voor ouderen die in hun kern willen blijven wonen kunnen eventueel als tussentijdse oplossing dienen. Wel is het zaak dat de karakteristieken van het buitengebied in stand worden gehouden. De vraag is wel of de containers voor ouderen echt een oplossing vormen. Voor veel ouderen geldt namelijk dat zij van onder andere hun tuin willen genieten totdat dit niet meer mogelijk is. Daarna willen zij graag naar een appartement verhuizen. Voor de oudere bewoners van het buitengebied geldt doorgaans dat dit een appartement in hun eigen boerderij is, waarbij – idealiter – een zoon of dochter het overige deel van de boerderij bewoont.

Vraag: Is een verdergaande samenwerking op het gebied van Wonen tussen Bodegraven-Reeuwijk, Oudewater en Woerden wenselijk? Zo ja, wat zijn de mogelijkheden tot samenwerking op dit gebied?

Een eventueel samenwerkingsverband op het gebied van Wonen tussen de drie gemeenten, vormt alleen een meerwaarde als blijkt dat de verhuis

bewegingen tussen de drie gemeenten heel intens zijn. Het zou voor alle drie de gemeenten wel duidelijk van belang zijn als de Provincie Utrecht en de Provincie Zuid-Holland hun beleid beter op elkaar afstemmen. Dit zou bovendien niet alleen in het belang van de drie gemeenten, maar ook in het belang van het Groene Hart zijn.

De drie gemeenten zouden, zoals al eerder opgemerkt, op het gebied van Wonen wel een gezamenlijk front in de richting van beide provincies kunnen vormen. Desalniettemin moet worden opgemerkt dat enige provinciale bemoeienis, als het gaat om wonen, wellicht ook niet verkeerd is.

De ervaring leert immers dat gemeenten soms ook tegen zichzelf in bescherming moeten worden genomen. Men hoeft in dit verband alleen maar te denken aan de vele leegstaande kantoren en de grootse woningbouwplannen van verschillende gemeenten die, alles bij elkaar opgeteld, tot een woningoverschot zouden leiden.

De drie gemeenten zouden er misschien goed aan doen om te kijken naar gedeelde problemen en eventuele gezamenlijke oplossingen. De kans is immers groot dat de verschillende kernen met dezelfde problemen kampen. Naar alle waarschijnlijkheid zijn dit andere problemen dan de problemen waar een stad als Gouda mee kampt. Het zou in dit verband wellicht een suggestie kunnen zijn om de woonvisies – waaronder de visie op de huisvesting van ouderen en jongeren – van de verschillende gemeenten beter op elkaar af te stemmen.

Het belang om de huisvesting van mensen met een zorg- of hulpvraag goed met elkaar door te spreken laat zich als gevolg van de decentralisaties ook steeds nadrukkelijker voelen. Het lijkt raadzaam dat in dit verband enige vorm van vergaande samenwerking of afstemming van de verschillende mogelijkheden, goed wordt overwogen.

3. Vervolgafspraken en afsluiting inhoudelijk deel

Burgemeester de heer **Van der Kamp (Bodegraven-Reeuwijk)** merkt op dat het proces dat tot deze avond heeft geleid, is begonnen met een paar moties. Het zegt veel over de gedrevenheid van de drie gemeenteraden dat zij zo snel gehoor hebben gegeven aan de oproep van de moties. Het is opvallend dat veel thema's aan elkaar raken en dat provinciegrenzen er eigenlijk niet toe doen. Er leeft bij alle drie de gemeenteraden sterk de behoefte om samen zaken op te pakken.

Er is reeds een gemeenschappelijke regeling – Ferm Werk – die de drie gemeenten al bindt. De drie gemeenten mogen hier trots op zijn. Het is daarbij zeer te hopen dat deze regeling een groot succes wordt.

Het blijkt dat er rondom alle drie de thema's die vanavond besproken zijn, kansen liggen. Bij de realisatie van sommige kansen is een extra partner nodig. Want het thema kaas kan niet zonder de gemeente Gouda worden opgepakt; en voor het 8-tje is Nieuwkoop nodig. Het is bovendien goed dat raadsleden aangeven dat de raden deze thema's moeten opnemen in de collegeprogramma's en dat hier geld ter beschikking voor moet worden gesteld.

Het zou goed zijn als in de collegeprogramma's van na 19 maart 2014 de oogst van deze avond verder gestalte krijgt. De verschillende burgemeesters zullen zich hier in ieder geval voor inzetten.

Burgemeester de heer Van der Kamp geeft aan dat vanavond bij de koffie Oudewaterse geelbuikjes zijn geserveerd, bij de borrel zal er lokale kaas en lokaal bier zijn. Op die manier kan de avond op een aangename manier worden afgesloten.

Burgemeester de heer Van der Kamp merkt op dat hij het leuk en bijzonder vindt dat de raden zelf hebben aangegeven dat zij bij elkaar willen gaan zitten. Daarvoor verdienen de raden een groot compliment. Namens de voorbereidingswerkgroep bedankt hij de ambtelijke diensten en de griffiers. Hij dankt ook zijn collega burgemeesters voor de prettige samenwerking. Het zou mooi zijn als deze samenwerking in de komende jaren verder vorm kan worden gegeven.

Burgemeester de heer **Van der Kamp (Bodegraven-Reeuwijk)** sluit de bijeenkomst om 21.40 uur en nodigt iedereen uit voor de borrel.

Aanwezig:

Burgemeesters:

de heren C. van der Kamp (Bodegraven-Reeuwijk), V.J.H. Molkenboer (Woerden) en P.Verhoeve (Oudewater)

Raadsleden:

Gemeenteraad Bodegraven-Reeuwijk: de dames L. Hertogh-van der Laan (PvdA), L.S. Leijendekkers (Burgerbelangen Bodegraven-Reeuwijk), en E.W.Visscher-de Frankrijker (VVD) en de heren S.W. Bruins (VVD), G. van Eijk (VVD), R.E. Fredriksz (GroenLinks), A. de Groot (ChristenUnie), N.A.V.C. de Heij (CDA), J. Kastelein (CDA), J. Mattiesing (SGP), G.P. van Os (CDA), R. C. Passchier (CDA), H.W.J. Rijkenhuizen (Burgerbelangen Bodegraven-Reeuwijk), H. van der Smit (SGP), R. Smits (GroenLinks) en J. de Wilde (Burgerbelangen Bodegraven-Reeuwijk)

Gemeenteraad Oudewater: de heren A.M. Blanker (D66), I.P.F. Boreel (D66), K. de Bruijn (CDA), W.J.P. Kok (PvdA), H.F. van Leusden (CDA), A.J. van Winden (VVD)

Gemeenteraad Woerden: de dames M. van Noort (Progressief Woerden) en B. Romijn-Ansink (D66) en de heren G. Becht (D66), E. Bom (Sterk Woerden), S. Brouwer (ChristenUnie/SGP), H. van Dam (ChristenUnie/SGP), J. van der Does (Lijst van der Does), K. Droogers (CDA), C. Hoogerbrugge (CDA), H.J. Hoogeveen (D66), G. van der Lit (Progressief Woerden), R. Niewold (D66), J. van Riet (CDA), R. Tersteeg (Progressief Woerden), F. Tuit (VVD) en R. Winter (VVD)

Wethouders:

Bodegraven-Reeuwijk: mevrouw W.J.A. Verkleij-Eimers en de heren J.C. Goudbeek, J.L. van den Heuvel en C.A. Oskam

Oudewater: de heer J.W. van Wijngaarden

Woerden: de heer C. van Tuijl

Griffiers:

de heren R.P.A. van Aalst (Oudewater), E.M. Geldrop (Woerden), J.H. Rijs (Bodegraven-Reeuwijk) en J.T.M. Zwetsloot (Bodegraven-Reeuwijk)

Overige deelnemers:

mevrouw E. de Vries en de heer J.W. Arens namens D66 Bodegraven-Reeuwijk

Beeldverslag:

Concilia Communicatie en Verslaglegging